

Dømt for en forbrydelse, som han aldrig begik

Justitsmord: Det kostede Claes Toft Rasmussen halvandet år i fængsel, da en køkkenchef anmeldte et røveri, som aldrig havde fundet sted. Indblik fortæller historien om en løgn, der fik store menneskelige konsekvenser.

PAUL SAUER
indblik@jp.dk

»Jeg prøvede at forklare alt og alle, at jeg var uskyldig. Men hvem vil tro på én, der har siddet inde før, og som er dømt i både byretten og i landsretten?«

Spørgsmålet hænger i luften i flere sekunder, men Claes Toft Rasmussens forbitrede tone gør ethvert svar overflødig. For det vil ingen. I hvert fald ikke dengang.

Det er efterhånden ni år siden, at først byretten og siden landsretten dømte den nu 42-årige fynbo for en forbrydelse, som han aldrig havde begået. Ni år siden, at en mand, som Claes Toft Rasmussen aldrig før havde mødt, udpegede ham som gerningsmand i et røveri, som aldrig fandt sted. Ni år siden, at Claes Toft Rasmussen blev udsat for justitsmord og endte i fængsel i halvandet år.

Sidste år blev løgner endelig afsløret og Claes Toft Rasmussen endelig rensket. Men tiden bag tremmer får han aldrig igen. Og derfor er bitterheden mod den mand, der i 2004 sendte ham i fængsel, ikke blevet mindre.

»Jeg kan ikke forstå, at der er nogen grund til at ødelægge andre menneskers liv på den måde. Jeg kunne forstå det, hvis jeg nogen- sinde havde gjort ham noget – men jeg kendte jo ikke engang manden. Altså, hvad fanden havde han gang i,« spørger han.

Den første fejl

Skæbnedagen var tirsdag den 5. oktober 2004.

Dagen begyndte som de fleste i Claes Toft Rasmussens liv. Den dengang 33-årige mand er født og opvokset i Odense, og det seneste par år havde han haft en lejlighed i Odense-forstaden Bolbro. Han har ellers ikke altid haft et hjem.

Claes Toft Rasmussen røg hash for første gang, da han bare var 12 år gammel. Siden fulgte druk, hårde stoffer og kriminalitet. Periodevis hjemløshed. Og en tilværelse, som førte ham ind og ud af fængselssystemet.

Det er nu ikke, fordi Claes Toft Rasmussen kommer fra et ødelagt hjem eller har haft en dårlig opvækst.

»Jeg havde det sådan set godt nok,« som han siger.

»Men så skulle man lege voksen, og så blev det bare sjovt at prøve alt det, som man ikke må. Og lige pludselig sidder man i saksen,« siger han.

Men den dag, den 5. oktober 2004, gik det godt. Det havde det faktisk gjort i nogen tid.

Claes Toft Rasmussen var begyndt på metadon for at slippe ud af stofmisbrug og kriminalitet, og nu var han stort set stoffri. Og

så et skrantende forhold til hans daværende kæreste var begyndt at gå bedre. Der var ikke meget at klage over.

Derfor var kæresteparret i godt humør, da det den dag forlod Claes Toft Rasmussens lejlighed og drog ind mod Odenses centrum for at mødes med nogle venner. De to bi-standsklienter søgte som regel mod Kirkens Korshærs varmetue på Pantheonsgade og sad enten her eller på den tilstødende Vestergade for at drikke øl. Det gik meget op i bajere. Der var ikke meget andet at lave, forklarer Claes Toft Rasmussen.

Det var der heller ikke den 5. oktober 2004.

Den dag stod Claes Toft Rasmussen sammen med kæresten og nogle andre derfor ved siden af BT-kiosken på Vestergade og drak dagen væk.

På et tidspunkt kort efter middag gik Claes Toft Rasmussen om i baggården til kioskens nabo, en græsk restaurant, for at urinere bag en container.

Det var den første fejl, han begik den dag.

Opkaldet

Joe Christensen havde netop parkeret sin bil.

Den 35-årige fynbo var ansat som køkkenchef hos Restaurant Mediterranean, en græsk restaurant på Vestergade, som kun havde eksisteret i lige over et år, og som bød på både vandpibe og levende musik hver fredag og lørdag. Middelhavet lige midt i Odense, som der stod på restaurantens hjemmeside.

Han var netop kommet retur efter at have hentet varer ude i byen, og han var kørt direkte om til baggården, så han lettere kunne læsse af. Det var tidlig eftermiddag, og Joe Christensen var alene på arbejde.

Allerede da han var kørt ind til baggården, havde han set en mand ved flaskecontaineren. Han lignede en narkoman, syntes Joe Christensen, som han stod der og var i færd med at hive sine bukser op. Han havde sikkert været ved at tage et fix, tænkte han. Og han gad ikke at have narkomaner rendende i restaurantens baggård.

»Pis af med dig,« råbte Joe Christensen derfor til den tynde mand i den sorte Adidas-trøje, da han kort efter skulle til at tømme bilen for varer.

Manden adlød. Og så snart han havde trukket sine bukser op, forlod han baggården. Bagefter fortsatte Joe Christensen med at bære de nyindkøbte varer ind igennem restaurantens bagdør.

Lige indtil han fik en idé.

Præcis hvorfor Joe Christensen tog den næste beslutning, ved kun han selv. I retten har han senere forklaret, at han havde psykiske problemer. Boksede med depressionstanker og savnede opmærksomhed. Under

SAGEN KORT

Justitsmordet på Claes Toft Rasmussen

Den 5. oktober 2004: Joe Christensen anmelder et røveri mod restaurant Mediterranean på Vestergade i Odense, hvor han arbejder som køkkenchef.

Den 8. oktober 2004: Joe Christensen ringer til politiet og fortæller, at han har set gerningsmanden. Claes Toft Rasmussen bliver anholdt.

Den 9. oktober 2004: Claes Toft Rasmussen bliver ved et grundlovsforhør varetægtsfængslet i fire uger.

Den 19. november 2004: Joe Christensen udpeger i byretten Claes Toft Rasmussen som gerningsmand. Claes Toft Rasmussen idømmes et års fængsel. Han anker på stedet.

Den 10. februar 2005: Joe Christensen udpeger i landsretten endnu en gang Claes Toft Rasmussen som gerningsmand. Dommen skærpes, og Claes Toft Rasmussen idømmes halvandet års fængsel.

Den 28. januar 2013: Joe Christensen anmelder, at han har overværet og forhindret et røveri mod en sparekasse i Skårup på Sydøen. Ved hjælp af borgerhenvendelser optræder politiet Joe Christensens historik og finder ud af, at han i en række sager har indgivet falske anmeldelser om røveri og indbrud. Politiet finder ved samme lejlighed ud af, at han har begået justitsmord på Claes Toft Rasmussen.

Den 19. november 2013: Joe Christensen idømmes to og et halvt års fængsel ved byretten. Han har anket dommen til landsretten.

Pis af med dig.

Joe Christensen, køkkenchef, som så Claes Toft Rasmussen urinere i restaurantens baggård og besluttede at anmelde ham for røveri

alle omstændigheder fandt han sin telefon frem og foretog et opkald, som kom til at ændre Claes Toft Rasmussens liv.

Den anden fejl

Claes Toft Rasmussen tog ikke særlig notits af den mand, der havde råbt af ham i restaurantens baggård. Da han havde ladet vandet, hev han i stedet sine bukser op og forsvandt, som manden havde bedt ham om.

Han og kæresten havde andet at lave end at tage sig af en råbende kok. For selv om Claes Toft Rasmussen stort set var stoffri, brugte kæresten stadig en smule. Heroin var hendes medicin, som Claes Toft Rasmussen forklarer det, og selv om han passede på, at hun ikke brugte for meget, havde hun brug for den for at holde sig rask. Og hun havde brug for den nu.

Derfor gik kæresteparret 350 meter ned ad Vestergade og op til venstre ad Store Gråbrødrestræde til Gråbrødre Parkeringshus. Her gik de to ind på parkeringshusets toilet, hvor Claes Toft Rasmussens kæreste gjorde sit udstyr klar. Heroin, bæger og kanyle.

Men knap havde hun hældt stoffet i et bæger og gjort kanylen klar, før tre politibetjente dukkede op og konfiskerede stofferne. Det skete tit.

Det var her, klokken 13.18, at Claes Toft Rasmussen begik sin anden fejl den dag.

»Når I tager medicinen fra pigen, så er vi jo nødt til at anskaffe noget nyt. Mange gange er vi nødt til at ty til kriminalitet,« råbte han til betjentene.

Det gjorde han altid, når politiet tog stofferne fra dem. Politiet skulle hellere koncentrere sig om noget andet i stedet for at stresser nogle som dem, syntes han.

»Det er jo synd for pigen, at hun skal mangle sin medicin,« som Claes Toft Rasmussen forklarer det.

Men den dag var det en tom trussel. Parret havde ikke brug for at skaffe nye stoffer, for betjentene havde ikke fundet det hele. Derfor gik de sammen hen til stormagasinet Magasins toiletter, hvor Claes Toft Rasmussens kæreste indtog de stoffer, som hun havde tilbage. Bagefter gik de roligt tilbage mod varmetuen i Pantheonsgade.

Ingen af dem tænkte mere over episoden med politiet. De var for vant til det.

Claes Toft Rasmussen er røget ud og ind af fængsler. Men da han fik en dom for et røveri i 2005, var der tale om en opdigtet historie. Det blev først afsløret, da Claes Toft Rasmussen havde afsonet sin straf.
Foto: Casper Dalhoff

Fortsat ►

Historien

En halv kilometer væk trykkede køkkenchef Joe Christensen opkaldet ud.

Det var en skræmmende historie, han lige havde fortalt politiet. En historie, hvor manden ved containeren ikke var gået, da Joe Christensen havde bedt ham om at »pisse af«.

Tværtimod.

Han havde kun lige nået at sætte varerne, da han pludselig mærkede en hånd, som kom bagfra og blev trykket mod struben.

Samtidig mærkede han en spids genstand blive presset mod ryggen. Muligvis en kniv.

»Kom med pengene,« sagde manden, som var kommet bagfra, og som Joe Christensen derfor ikke kunne se.

»Og vær rolig, eller jeg stikker igennem,« fortsatte han.

Joe Christensen forsøgte at forklare, at han ikke havde penge på sig.

»Så vil jeg se kassen,« lød svaret fra røveren, som tvang Joe Christensen ind gennem

bagdøren med hånden for struben og den spidse genstand presset mod ryggen.

Da de kom ind, viste Joe Christensen penge-kassen frem. Den stod i selve restauranten, og den var tom. Røveren opgav sit forehavende.

»Stå helt stille, ellers stikker jeg dig ned,« truede røveren, inden han forsvandt.

Joe Christensen havde ikke set røverens ansigt. Han havde kun set, at røveren var iført den samme sorte Adidas-trøje med hvide striber, som manden i gården havde haft på. Og han havde set, at røveren var mørkhåret og tynd.

Han havde aldrig set manden før, forklarede Joe Christensen til betjentene, da en patruljevogn ankom, få minutter efter at han havde lagt på. Men han ville sagtens kunne genkende røveren, hvis han så ham igen.

Politiet troede på ham.

Fødselsdagen

Det var en god dag, fredag den 8. oktober 2004. Claes Toft Rasmussens fødselsdag.

Det var langt fra første gang, at Claes Toft Rasmussen havde tilbragt en nat i arresten. Men denne gang forstod han ikke, hvad der var sket. Hvem var ham manden, som påstod, at han havde begået et røveri? Og hvorfor?

Hverken han eller kæresten tænkte over det, der var sket tre dage tidligere. Godt nok havde politiet besøgt varmestuen, da kæresteparret var kommet tilbage efter turen i Magasin, og betjentene havde sagt, at det drejede sig om et røveri mod en restaurant. Da de havde set Claes Toft Rasmussens sorte Adidas-trøje med hvide striber, havde de bedt ham identificere sig selv, før de forsvandt igen.

Men det var flere dage siden, og han havde ikke hørt noget. Han havde jo heller intet gjort. Nu havde de det sjovt, der var maser af øl, og vejret viste sig fra sin gode side, som de stod inde ved varmestuen på Pantheonsgade og hyggede sig.

Claes Toft Rasmussen og kæresten skulle også hygge sig, da varmestuen lukkede. Fødselsdagen skulle fejres. Derfor gik de i et supermarked for at handle, før de gik ud mod lejligheden i Bolbro.

De nåede ikke langt. Faktisk kun til krydset mellem Middelfartvej og Grønløkkevej lige for enden af Vestergade, da de blev stoppet af en patruljevogn. Claes Toft Rasmussen blev anholdt og taget med. Sigtet for røveriet mod Restaurant Mediterranean på Vestergade. Joe Christensen havde udpeget ham. Claes Toft Rasmussen forstod ingenting.

Udpegningen

Joe Christensen havde ikke kunnet udpege gerningsmanden, da betjentene var ankommet til restauranten. Han havde ikke kunnet se røveren på de billeder, som betjentene havde vist ham.

Men det var jo også gået så hurtigt. Og betjentene havde kun været ved restauranten i kort tid, da de blev kaldt videre til noget lommetyveri.

Så var det straks lettere, da Joe Christensen nogle dage senere – fredag den 8. oktober 2004 – var på politigården. Her blev han igen præsenteret for en billedserie, og denne gang kunne han udpege gerningsmanden. Claes Toft Rasmussen. Nu var han helt sikker. Det var den rigtige mand, forklarede han politiet.

Senere samme dag stod Joe Christensen inde i restauranten på Vestergade 98. Det var ikke første gang, at han havde opdigtet et falsk røveri, men det var første gang, at han rent faktisk havde udpeget en gerningsmand. Det var nyt for ham.

Mens han gik rundt inde i restauranten, fangede hans øje to skikkelser gennem det store vinduesparti ud mod Vestergade. Det var jo ham. Manden. Det var Claes Toft Rasmussen, der kom gående derude sammen med sin kæreste.

Joe Christensen fandt hurtigt sin telefon frem og ringede til politiet. Stemmen i den anden ende af røret bad Joe Christensen om at følge efter Claes Toft Rasmussen, indtil en patruljevogn var ledig til at hente ham. Det gjorde Joe Christensen.

Da patruljevognen senere dukkede op, og Claes Toft Rasmussen blev anholdt, bekræftede Joe Christensen endnu en gang: Det var den rigtige gerningsmand.

Han så Claes Toft Rasmussen blive anholdt og kørt til Odense Arrest.

Grundlovsforhøret

Det var langt fra første gang, at Claes Toft Rasmussen havde tilbragt en nat i arresten. Men denne gang forstod han ikke, hvad der var sket. Hvem var ham manden, som påstod, at han havde begået et røveri? Og hvorfor?

Claes Toft Rasmussen blev mere og mere hidsig.

Da han under næste dags grundlovsforhør blev ikendt fire ugers varetægtsfængsling, kunne han ikke længere holde arrigskaben tilbage. Frustrationen over at risikere en dom for noget, som han aldrig havde gjort, kogte over. Claes Toft Rasmussen vidste ikke, hvordan han ellers skulle reagere.

»Jeg skyder ham,« råbte han derfor, da dommeren afsagde sin kendelse.

»Jeg skyder ham,« gentog han frustreret, indtil han så dommerens blik og indså, at han risikerede en dom for dødsstrusler.

»Med en vandpistol,« tilføjede han.

Claes Toft Rasmussen blev ført tilbage til Odense Arrest. Han anede ikke sine levende råd. Hans kæreste havde ikke været i stand til at bekræfte Claes Toft Rasmussens forklaring om, hvor de havde været, og hvad de havde lavet den dag, så der var ikke meget hjælp at hente der. Men det var jo ikke så underligt, mente Claes Toft Rasmussen, for hun huskede meget dårligt. Faktisk havde hun svært ved at huske fra den ene dag til den anden, forklarer han.

Mens han ventede på at komme for byretten, sendte han to breve til sin kæreste. I det sidste brev skrev han udtrykkeligt, hvad der var sket den tirsdag, for at hjælpe hendes hukommelse på vej.

Det hjalp ikke.

Byretten

Den 19. november 2004 – det var en fredag – skulle Claes Toft Rasmussens sag afgøres ved Retten i Odense. Bag sin vidneskranke sad Joe Christensen og gentog den historie, som han én gang tidligere havde forklaret politiet. Grebet om struben, den skarpe genstand mod ryggen, dødsstruslen.

Claes Toft Rasmussen var målløs.

Han havde ellers været selvsikker, da han var gået ind i retssalen. Han skulle nok få dem overbevist om, at han var uskyldig, havde han tænkt. Men nu kunne han se, hvordan det hele modarbejdede ham.

Han havde jo faktisk befundet sig i Restaurant Mediterranean's baggård iført den trøje, som Joe Christensen udpegede. Han havde jo også samme dag fortalt politiet, at han og kæresten måske måtte begå kriminalitet for at skaffe nyt stof. Og han havde forsøgt at påvirke sin kærestes forklaring ved at sende hende breve, hvor der stod, hvad hun skulle fortælle politiet.

Det så ikke godt ud.

Da Claes Toft Rasmussen forklarede sig, følte han, at han talte for døve øren. At han allerede var dømt på forhånd. At sådan en som ham bare ikke skulle have lov til at rende rundt på gaden.

»Tiltalte Claes Toft Rasmussen straffes med fængsel i ét år,« læste dommeren op efter en kort votering.

Claes Toft Rasmussen gik amok. Væltede vidneskranken i frustration, mens hele hans verden ramlede sammen. Kampen for at slippe ud af kriminalitet og stoffer, det gode forhold til kæresten – det hele forduftede for øjnene af ham. Nok havde han ikke meget, det vidste han. Men det, han havde bygget op, havde han til gengæld købt. Et år

13 år af sit liv har Claes Toft Rasmussen brugt på at sidde i fængsel. I øjeblikket afsoner han en dom i Statsfængslet i Sdr. Omme. Men han har besluttet sig for, at hans liv nu skal lægges om. »Jeg er på rette vej igen, og kan jeg få bygget mig et lille hjem op, er jeg glad og tilfreds og mangler ikke noget,« siger han. Foto: Casper Dalhoff

Joe Christensen (bagerst) blev belønnet af det lokale politi og Svendborg Sparekasse, da han havde forhindret et bankrøveri i Skårup. Historien viste sig at være opdigtet ligesom Claes Toft Rasmussens voldelige overfald i Odense. Foto: Katrine Becher Damkjær

Der er jo ikke noget at gøre.

Claes Toft Rasmussen

– til sig selv, efter at landsretten havde skærpet dommen for et røveri, som han ikke havde begået

er lang tid at se frem, tænkte han.

Mere nåede han ikke at tænke, før betjentene havde overmandet ham og lagt ham i håndjern. Nu gik turen tilbage. Tilbage mod Odense Arrest.

Arresten

Claes Toft Rasmussen har erfaring med at sidde bag tremmer. Derfor lader han sig sjældent gå på af det og prøver i stedet at behandle andre indsatte og ansatte pænt. De har jo ikke gjort ham noget, som han siger.

Denne gang var det ikke det samme. Han var langt nede. Han og forsvareren havde på stedet anket dommen til landsretten, men Claes Toft Rasmussen var skeptisk. Når jeg kan blive dømt i byretten, kan jeg jo også blive dømt i landsretten, tænkte han.

Så han isolerede sig. Gik helt ind i sig selv. Råbte »FORSVIND« til betjenten, når han kom med mad. Intet fællesskab, ingen gårdture, ingenting. Kun syge tanker og surmuleri. Også kæresteren forlod ham. Han var alene med frygten for den dag, da han skulle for landsretten.

Landsretten

Det var et langt retsmøde, syntes Claes Toft Rasmussen. I landsretten er der flere og længere afhøringer, og det føltes, som om retsmødet aldrig ville slutte.

Det var den 10. februar 2005, en torsdag, og Claes Toft Rasmussen havde ingen selvtillid tilbage.

Fra sin plads i retssalen konstaterede han hurtigt, at stilen var den samme som i byretten. Ingen var interesserede i hans version af historien, følte han. Han kunne hverken overbevise dommeren eller andre om, at han var uskyldig.

Slet ikke, da Joe Christensen for tredje gang pegede på ham som gerningsmanden. Køkkenchefen virkede troværdig, når han forklarede sin historie. Joe Christensen har senere forklaret, at han følte sig for meget viklet ind i sine løgne til at afsløre sandheden.

Halvandet års fængsel, lød dommen. Den var blevet skærpet.

Denne gang væltede Claes Toft Rasmussen ikke vidneskranken. Han råbte ikke trusler mod Joe Christensen. Han sad bare måløs tilbage. Knækket.

»Der er jo ikke noget at gøre,« tænkte han.

Tilbage i gamle vaner

Halvandet år sad Claes Toft Rasmussen i fængsel for en forbrydelse, som han aldrig havde begået. Da han kom ud, havde han intet.

Lejligheden i Bolbro havde været udsat for indbrud, så den var fuldstændig tømt. Hans tidligere kæreste var endt sammen med en anden fyr og endte kort efter Claes Toft Rasmussens løsladelse med at dø af en overdosis.

Claes Toft Rasmussen blev ligeglad med det hele.

»Hvad fanden skal jeg opføre mig ordentligt for, hvis de først begynder at gøre sådan noget mod mig?« tænkte han.

Så Claes Toft Rasmussen røg tilbage i gamle vaner. Gav Joe Christensen skylden for, at ekskæresten var død, og retssystemet ansvar for, at han faldt tilbage i den kriminelle løbebane. De fremskridt, som han havde opnået inden den skæbnsvangre dag i oktober 2004, blev visket væk, som havde de aldrig eksisteret.

Troen på retfærdighed var forsvundet.

Lang vej endnu

Det tog Claes Toft Rasmussen fem-seks år at komme på ret køl, efter at Joe Christensen fik ham sendt bag tremmer. For tre år siden begyndte han at hanke op i sig selv, ligesom han havde gjort, inden han blev fængslet som uskyldig.

Nok afsoner den 42-årige odenseaner indimellem stadig nogle smådomme – lige nu sidder han inde i fire måneder for gadeuorden og hæleri – men i det store hele har han besluttet at lægge det gamle liv bag sig, fortæller han. 13 år af sit liv har Claes Toft Rasmussen brugt på at sidde i fængsel, og nu skal det være slut.

Derfor kom det bag på ham, da politiet i februar i år ringede til ham. Joe Christensen var blevet afsløret, fortalte manden.

»Du var jo uskyldig dengang, Claes,« fortsatte han.

Du var jo uskyldig dengang, Claes.

Politibetjent
– til Claes Toft Rasmussen

Efter at have indgivet en række falske anmeldelser om røverier og tyveri var Joe Christensens korthus endelig faldet sammen, da han i januar påstod at have afværget et bankrøveri mod Svendborg Sparekasse i den lille sydfynske by Skårup.

Nu kunne Claes Toft Rasmussen endelig blive renset.

Omtrent ni måneder senere, den 26. november, blev Joe Christensen dømt i det selvsamme domhus i Odense, hvor Claes Toft Rasmussens mareridt begyndte. Joe Christensen blev idømt to og et halvt års fængsel.

Nu venter Claes Toft Rasmussen. Dels på at få sin gamle straffesag for klageretten, dels på at få afgjort erstatningsspørgsmålet. Joe Christensen har anket sin dom til landsretten, så der er lang vej endnu.

»Jeg ser ikke frem til noget; jeg regner ikke med noget som helst,« siger Claes Toft Rasmussen.

»Men hvis jeg kan få en lille smule penge, er jeg i hvert fald garderet på en anden måde, end jeg er nu. Jeg er på rette vej igen, og kan jeg få bygget mig et lille hjem op, er jeg glad og tilfreds og mangler ikke noget,« siger han.

Denne historie og rekonstruktion er skrevet ud fra indsig, som Jyllands-Posten har fået i rets- og domsbøgerne i den oprindelige straffesag mod Claes Toft Rasmussen og straffesagen mod Joe Christensen. Derudover har Jyllands-Posten talt med personer tæt på sagens forløb, særligt Claes Toft Rasmussen selv. Joe Christensen har ikke ønsket at deltage i denne historie.

**Læs i morgen:
Historien om, da Joe Christensens mange
løgnehistorier blev afsløret.**

Røveriet, der aldrig fandt sted

Falske anmeldelser: Da Joe Christensen i januar afværgede et bankrøveri mod Svendborg Sparekasse i Skårup på Sydfyn, blev han hædret som en helt. Men røveriforsøget havde aldrig fundet sted, og snart viste det sig, at fynboens løgnehistorier tidligere havde fået en uskyldig mand fængslet.

PAUL SAUER
paul.saur@jp.dk

Den lå lige der i skuffen. Pistolen. 17,5 cm fra munding til hammer målte den, den lille, sorte paintball-pistol. Han tog den op fra skuffen og udtænkte en plan. Så gik han ud og snørede løbeskoene.

Senere på dagen, omkring middagstid, kom en mand styrtende ind i Svendborg Sparekasse i den sydfynske by Skårup. Han var forpustet, kunne næsten ikke tale. Sveden haglede af ham.

Den fremmede mands optrin var usædvanligt i den lille sparekasse. Afdelingen er pengeløs, så den har ikke mange kunder, nogle dage kun 20-30 stykker. Også denne mandag var begyndt ret roligt for afdelingschef Nicki Christiansen og hans to ansatte. Lige indtil den oprørte mand brasede ind.

»Jeg skal låne en telefon. Der har været et røveriforsøg,« fik manden fremпустet.

Fantastisk heltemod

Skårup på Sydfyn, omkring syv kilometer fra Svendborg, er en lille, dansk provinsby. Med knap 1.800 indbyggere, en skole, to pizzeriaer og en bodega.

Den slags by, hvor man sludrer foran SuperBrugsen, og hvor alle har hørt et eller andet om de fleste. Men de færreste havde hørt noget om Joe Christensen.

Indtil den dag han afværgede et røveriforsøg mod Svendborg Sparekasse.

Snart kendte alle historien om den 35-årige nytillflytter, som boede med sin gravi-

de kæreste og parrets lille barn i et hus på Åbyvænget helt oppe i den nordøstlige ende af Skårup, og som ellers holdt sig mest for sig selv. Historien om, hvordan han mandag den 28. januar 2013 havde jaget to bankrøvere på flugt.

Han var ude at løbe den mandag, da han så en mand trække en elefanthue over hovedet meget tæt på Svendborg Sparekasse. Det så mistænkeligt ud, tænkte han. Han råbte manden an, men da de to fik øjenkontakt, stak han af. Joe Christensen satte efter ham. På et nærliggende stisystem indhentede og overmandede han manden, og de to lå og tumlede rundt, før Joe Christensen fik lagt ham i benlås og fikseret ham ved halsen.

Så kiggede han op. Omkring 10 meter oppe ad vejen så han en anden mand stige ud af en bil og gå hen mod dem. Men i stedet for at hjælpe, sparkede han Joe Christensen i nakken, så manden i elefanthuen kunne slippe fri. De to mænd stak sammen af i en bordeauxrød Volkswagen Golf.

Da Joe Christensen kom til sig selv, opdagede han, at han lå på en pistol. Han sparerede den ind i sneen, så ingen børn ville falde over den. Så skyndte han sig ind i sparekassen for at ringe efter politiet.

Det var fantastisk, sagde de, Skårups indbyggere, når de dagene derpå sludrede foran SuperBrugsen kun 50 meter fra sparekassen. Sikke et heltemod, roste de ham.

Ikke første gang

Det er ikke ofte, den slags sker, og slet ikke i Skårup. Derfor fyldte historien meget i dagene derpå.

Politiet satte en større eftersøgning i gang, mens de ansatte i sparekassen frygtede for, at røverne ville vende tilbage. Den ene af dem havde jo 20 år forinden været udsat for et bankrøveri.

I mellemtiden blev Joe Christensen af de lokale medier udråbt til byens helt. Tre dage efter røveriforsøget modtog han på politistationen i Svendborg både en dusør på 1.000 kr. fra Fyns Politi og en stor købmandskurv fra sparekassen. Modet skulle belønnes.

Men da de sad på politistationen og hørte Joe Christensen forklare sig til den fremmødte presse, var der noget, der undrede både vicepolitiinspektør Klaus Arboe og privatkundeforfører fra Svendborg Sparekasse Pia Jensen.

For det var ikke første gang, Joe Christensen havde været ude for røveriforsøg. Faktisk var det tredje gang, han havde forhindre et røveri, forklarede han.

»Hold da op, det er alligevel fantastisk, at det kan ske for én mand,« tænkte Pia Jensen, men hun slog det hen.

Men tanken blev hængende i 50-årige Klaus Arboes hoved. Den nagede ham. Måske var fortællingen alligevel for fantas-tisk.

Skeletterne væltede frem

Også flere af de lokale mente, at Joe Christensens historie var mærkværdig. Blandt andre naboerne på Åbyvænget, som aldrig havde set Joe Christensen iført løbesko, selvom han angiveligt havde været ude at løbe, da han havde jaget de to røvere på flugt. Andre havde tidligere oplevet Joe Christensen pynte på sine historier.

Borgernes undren fandt vej ind til politiet, som i dagene efter presseomtalen fik omkring 10 henvendelser fra personer, som mente, at historien ikke hang sammen.

Så politiet skiftede fokus. Vicepolitiinspektør Klaus Arboes folk begyndte at pirke i Joe Christensens forklaring, og snart efter faldt den fra hinanden. Derefter begyndte de at grave i hans fortid.

Skeletterne væltede frem. Klaus Arboe, som har været ansat i politiet siden 1984, blev chokeret over omfanget. Hverken før eller siden har den rutinerede chef for Lokalpolitiet i Svendborg set en sag som denne.

Otte forhold af falske anmeldelser, falske forklaringer og bedrageri kunne Fyns Politi sigte Joe Christensen for, da efterforskningen var afsluttet. Gennem 10 år havde løgnehistorierne stået på, og undervejs havde Joe Christensen fået en uskyldig mand fængslet i halvandet år. Han havde begået justitsmord.

SAGEN KORT

Joe Christensens falske anmeldelser

28. december 2003: Anmelder et røveri begået mod ham. Anmeldelsen var falsk.

5. oktober 2004: Anmelder et nyt røveri, denne gang på en restaurant i Odense, og udpeger senere 33-årige Claes Toft Rasmussen som gerningsmand. Røveriet har aldrig fundet sted.

19. november 2004: Udpeger Claes Toft Rasmussen som gerningsmand i byretten.

10. februar 2005: Udpeger Claes Toft Rasmussen som gerningsmand i landsretten. Claes Toft Rasmussen bliver idømt halvandet års fængsel.

December 2009: Anmelder et tyveri fra sit hjem til både politiet og sit forsikringselskab. Tyveriet har aldrig fundet sted, men Joe Christensen får knap 25.000 kr. udbetalt af forsikringselskabet.

20. juli 2011: Anmelder endnu et røveri, som aldrig har fundet sted.

28. januar 2013: Anmelder, at han har overværet og forhindre et røveriforsøg mod Svendborg Sparekasse i Skårup.

19. november 2013: Joe Christensen idømmes to og et halvt års fængsel for afgivelse af falske anmeldelser, falske forklaringer i retten og bedrageri.

Joe Christensen fik en dusør fra det lokale politi og en købmandskurv fra Svendborg Sparekasse, da han forhindrede et bankrøveri i Skårup. Helteåden var dog det pure opspind.

Arkivfoto: Katrine Becher Damkjær/Fynske Medier

Det var mod denne afdeling af Svendborg Sparekasse, at Joe Christensen påstod at have forhindret et røveri. Den opdigtede historie satte politiet på sporet af, at Joe Christensen havde flere falske anmeldelser på samvittigheden. Og at han havde fået en mand uskyldigt dømt. Foto: Casper Dalhoff

Torsdag den 28. februar – præcis en måned efter det opdigtede røverforsøg – trillede en patruljevogn ind på Åbyvænget for at hente Joe Christensen.

Ville gøre sig bedre

Det var noget i hans barndom, forklarede Joe Christensen, da han omkring ni måneder senere – den 19. november 2013 – sad på anklagebænken i Retten i Odense.

Fynboen havde indrømmet det hele, så sagen blev behandlet som en tilståelsessag.

Han havde haft et dårligt forhold til forældrene, som var blevet skilt, forklarede Joe Christensen videre. Derfor havde hans psykiske tilstand altid været op og ned, og han havde altid løjet for at forsvare sig og gøre sig bedre. Det var derfor, han havde gjort det. For at slippe fri af depressionstanker og for at hive sig selv op.

Over for ham, som anklager, stod Mette Lise Bakkely. Hun var også anklager, dengang Claes Toft Rasmussen sad på anklagebænken. Dengang Joe Christensen vidnede mod ham, og hvor Mette Lise Bakkely procederede for, at Claes Toft Rasmussen skulle fængsles. Dengang tvivlede hun ikke på, at Joe Christensen havde talt sandt. Han var, som nu, både rar, sympatisk og troværdig. Claes Toft Rasmussen endte med at sidde halvandet år i fængsel for et røveri, som aldrig havde fundet sted.

Viklet ind i løgnene

Det var tilbage i 2004, da Joe Christensen havde anmeldt et røveri mod den restaurant i Odense, hvor han arbejdede som køkkenchef. Han havde endnu en gang haft det psykisk dårligt. Året før havde han prøvet at anmelde et falsk røveri, så han vidste, at

han kunne bruge politiets opmærksomhed til at få det bedre.

Allerede da han anmeldte røveriet, havde han dog tænkt, at det var noget lort. Han følte sig viklet mere og mere ind i sine egne løgne. Alligevel udpegede han både i byretten og i landsretten Claes Toft Rasmussen som gerningsmand.

»Jeg var nok for stor en kujon til at sige fra,« forklarede Joe Christensen i retten.

Siden gik tiden, og Joe Christensen kom heller ikke frem med sandheden, mens Claes Toft Rasmussen afsøede sin dom. I stedet fortsatte løgnene:

Først, i 2009, anmeldte han et tyveri mod sit hus i Odense og begik forsikringsbedrageri, fordi han boede for dyrt. I 2011 havde han mistet et arbejde og anmeldte endnu et røveri for at få et boost. Og i 2013, da han og kæresten havde boet knap et halvt år i det sorte hus på Åbyvænget, brugte han endnu en gang en falsk anmeldelse til at hive sig selv op af depressionens sump. Han var blevet inspireret, da han havde set den lille, sorte paintballpistol i skuffen. Den

»Jeg lærer aldrig at forstå, hvorfor han gjorde det. Hvorfor han skulle ødelægge et andet menneskes liv.

Claes Toft Rasmussen, der blev udsat for justitsmord på grund af Joe Christensens falske forklaring

plantede han som bevis til politiet og opfandt et røverforsøg, som aldrig havde fundet sted.

Efterfølgende havde han igen fået det dårligt med sin løgn. Men da var det for sent.

Skulle straffes hårdt

Der gik en uge, før dommer Alex Nymark afsagde sin dom.

Retssagen handlede kun om strafudmåling – det var jo en tilståelsessag – men der var ikke noget fortillfælde i dansk ret, som dommeren kunne støtte sig op af.

Joe Christensens forsvarer, Michael Meyn, havde i sin procedure argumenteret for en straf på mellem tre og seks måneders fængsel. Anklager Mette Lise Bakkely procederede for en straf på tre års fængsel og henviste blandt andet til, at vidner spiller en afgørende rolle som bevis i retssager, og at et løgnagtigt vidne som Joe Christensen derfor skulle straffes hårdt.

Alex Nymark idømte Joe Christensen to og et halvt års fængsel. Samtidig blev Joe Christensen dømt til at betale dusøren på 1.000 kr. tilbage til Fyns Politi og til at betale knap 25.000 kr. tilbage til sit forsikrings-selskab.

Joe Christensen, som, siden han blev afsløret, har gået til ugentlige samtaler ved lokalpsykiatrien, ville gerne have en behandlingsdom. Han ankede på stedet dommen til landsretten.

Den sag bliver afgjort engang i det nye år.

Mærke på egen krop

I Skårup går livet videre. Joe Christensen og resten af den lille familie flyttede fra byen i maj – Joe Christensen arbejder nu som kok et andet sted på Fyn – og roen har for længst

igen sænket sig over den lille sydfynske by.

I sparekassen er de bare glade for, at røverforsøget var opdigtet.

»Man føler sig lidt til grin, men omvendt er vi også lettede over, at vi ikke behøver at frygte for, at røverne kommer igen,« siger Frank Müller-Bøgh, udviklingschef ved Svendborg Sparekasse.

I Statsfængslet ved Sønder Omme sidder Claes Toft Rasmussen nu og afsøner en mindre dom. Han har krævet 337.000 kr. i erstatning for at sidde halvandet år uskyldigt bag tremmer. Det skal senere afgøres ved en civil sag.

Men i Claes Toft Rasmussens sind har roen ikke sænket sig. Han vil aldrig kunne tilgive Joe Christensen for det, han gjorde mod ham i 2004.

»Jeg lærer aldrig at forstå, hvorfor han gjorde det. Hvorfor han skulle ødelægge et andet menneskes liv. I det mindste fik han en længere dom, end jeg fik. Så kan han mærke på egen krop, hvordan det er at sidde inde,« siger Claes Toft Rasmussen.

Denne historie og rekonstruktion er skrevet ud fra indsigte, som Jyllands-Posten har fået i rets- og dombøger, samt ud fra samtaler med personer tæt på sagens forløb. Joe Christensen har ikke ønsket at deltage i denne historie.

PREMIUM

► Læs historien om justitsmordet på Claes Toft Rasmussen, som blev bragt i Indblik i går på jp.dk/indblik